

PRAPOR SPÁSY

„Byl v opovržení, kdekdo se ho zřekl, muž plný bolesti, zkoušený nemocemi, jako ten, před nímž si člověk zakryje tvář, tak opovržený, že jsme si ho nevážili... Jenže on byl proklán pro naši nevěrnost, zmučen pro naši nepravost. Trestání snášel pro náš pokoj, jeho jizvami jsme uzdraveni.“

Izajáš 53:3–5

Velikonoce

Naše životy jsou protkány různými svátky, které odkazují na významné historické události. Tyto dávné události měly a mají nemalý vliv na vzhled a fungování světa, ve kterém dnes žijeme. Tento vliv přinesl změnu, a proto si je v daný den připomínáme. Velikonoce ale nejsou jen dalším svátkem v kalendářním pořadí. Pro nás věřící je to mnohem více. Velikonoce odkazují na novou smlouvu mezi člověkem a samotným Bohem. Smlouvu spasení, smlouvu záchrany lidstva. A na rozdíl od ostatních svátků, tento svátek určil sám Bůh.

Nuže, toto je smlouva, kterou po těch dnech uzavřu s domem Izraele, praví Hospodin: Svůj zákon vložím do jejich nitra a napíšu jim ho na srdce. Budu jejich Bohem a oni budou mým lidem.
(Jeremiáš 31:33)

Právě tak vzal po večeři kalich se slovy: Tento kalich je nová smlouva v mé krvi, která se prolévá za vás.
(Lukáš 22:20)

Jaká smlouva, co se vlastně odehrálo a proč? Odpověď na tyto otázky nám může odhalit, jaký Bůh je. Čtením Bible poznáváme, že Bůh miluje člověka a chce jej mít u sebe, podobně jako milující otec své děti. Bůh je ale svatý a nic nečistého k němu nemá přístup. Tak člověk skrze hřích zůstal bez Boha a Bůh bez

člověka. Sice stará smlouva umožňovala spásu skrze dodržování skutků zákona, ale lidstvo na to bylo krátké. Proto přišel Ježíš, aby vzal veškeré hříchy lidstva a přibil je na kříž, aby každý, kdo v Něho věří, nezahynul, ale měl život věčný. To je nová smlouva spasení, smlouva Boží lásky. Skrze ni, ty i já, patříme Bohu. Máme připravené místo v nebi, abychom byli tam, kde je On. Ovšem není to jen duchovní, neviditelná záležitost. Skrze novou smlouvu Bůh a Jeho vliv proniká i do té fyzické, viditelné

oblasti našich životů. Napravuje pády, uzdravuje zranění a prohry mění ve vítězství.

A tak jsou Velikonoce připomínkou moci z Kříže. Svátkem smlouvy mezi člověkem a Bohem. Svátkem návratu k Bohu. Svátkem, který vyčnívá nad ostatní, neboť jej určil Bůh.

por. Igor Mamojka

Práce s klienty je naprostý základ

Rozhovor s Mgr. Tomáš Řepou Ph.D., bývalým zastupitelem městské části Brno-střed a učitelem na Univerzitě obrany

Chtěl bych okomentovat situaci z pohledu bývalého zastupitele Brno-střed, který se i nadále zajímá o veřejné dění. Nelze si nevšimnout negativního trendu, že i přes téměř nulovou nezaměstnanost lidí bez domova spíše přibývá nebo je na ně minimálně na ulicích více vidět. V Brně typicky v okolí hlavního nádraží v centru města – Letmo, park na ulici Benešova, Římské náměstí.

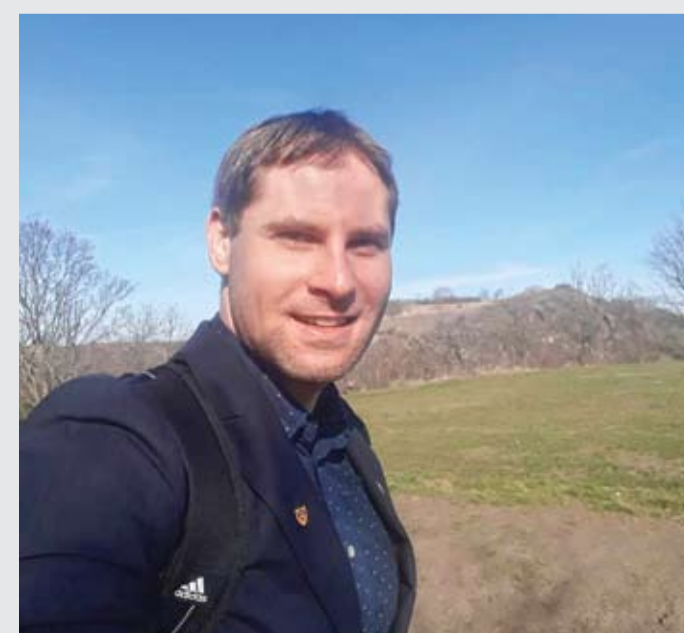
Pro celou naši společnost se jedná o jev, při kterém bychom se měli mít velmi na pozoru a je jasné, že stávající kapacity institucí a terénních pracovníků, které se o tyto občany starají, nebudou dostačující. Měl jsem možnost s několika lidmi žijícími na ulici hovořit a mám pocit, že problém je i v celkovém nastavení společnosti na materialismus. Někteří lidé zkrátka vlivem různých okolností přestanou řešit svoji budoucnost, rozvod, dluhy, zdravotní problémy, špatné vztahy v rodině a nejbližším okolí, to je jen drobný výčet faktorů, které v tomto mohou hrát roli.

Pokud tito lidé přijdou o vlastní bydlení, je pro ně těžké se rychle adaptovat a v momentě, kdy už si zvyknou na život na ulici, je velmi obtížné dostat se zpět do normálního života, který se odvíjí od chození do práce a života pod vlastní střechou. Víra v sebe sama, ve vlastní schopnosti, v možnost změnit svůj život, jak se člověk stravuje či jak vypadá se poté dramaticky propadá a ti lidé to vnitřně zabalí.

Jak z tohoto začarovaného kruhu ven? Pokud bych na to znal odpověď, rád ji všem sdělím. Jenže možná žádná jednotná odpověď neexistuje, každý jednotlivec je trochu jiný a na každého může zabrat něco jiného. Princip sociálních programů, který se v Brně postupně začal realizovat jako Prevence bezdomovectví, Rapid Rehousing či Housing First je teprve začátek změny v přístupu odpovědných lidí k celé této problematice. Tyto sociální programy teprve čekají na definitivní vyhodnocení, jejich princip však těžko může někdo zpochybňovat, jde především o jejich parametry. Další posílení těchto nástrojů je však nutnost, nikoliv možnost.

Věřím, že je řada lidí, kteří když dostanou možnost získat na nějakou dobu jakoukoliv formu bydlení, se dokáže vrátit zpět do normálního režimu. Jsou však i tací, kteří to již určitě nezvládnou bez každodenní mravenčí práce a lidského přístupu terénních pracovníků. Práce s klienty je naprostý základ a pokud budou jejich podmínky k této pro společnost tak zásadní práci, kterou vykonávají, lepší než dnes, celé společnosti to ušetří řadu problémů. A to jak na bázi porušování veřejného pořádku, drobné kriminality, porušování hned několika vyhlášek (typicky požívání alkoholu na veřejnosti či porušování nočního klidu) či omezení smutného konstatování, že lidé, kteří by jistě měli na světě lepší poslání než žít na okraji společnosti a bezcílně ztrácet svůj život, tak to své důstojné místo na slunci ani neobjeví. Přál

bych si, aby se v této oblasti dokázala najít řešení, která budou skutečně pomáhat. Koneckonců co jiného je skutečným obsahem politiky než právě pomoc lidem!

Vznikne v Brně ordinace praktického lékaře pro lidi bez domova?

Armáda spásy plánuje v Brně otevřít první ordinaci pro lidi bez domova. Kde bude umístěna a kdo v ní bude zajišťovat odbornou péči?

O zřízení ordinace pro chudé v Brně už mluvíme delší čas, možná třetím rokem. S magistrátem města Brna jednáme o možnosti využít jejich prostory, které jsou připraveny a zkolaudovány jako „ordinace praktického lékaře“ a měly by k tomuto účelu sloužit. Jedná se o prostor v objektu centra sociálních služeb na Masné ulici.

Personálně to plánujeme zajistit praktickým lékařem (kterého stále ještě hledáme), ordinační čas a případně práci v terénu by mohli rozšířit mladí lékaři, se kterými jsme v kontaktu. Aktuálně se jedná o 6 lékařů, kteří jsou ochotni po své pracovní době přijít a pomoci.

Brno má za sebou několikrát sčítání bezdomovců. Jaký je podle vašeho odhadu jejich aktuální počet a jak vysoké procento z nich má zdravotní problémy?

Brno jakožto moravská metropole řeší bezdomovectví ve větším počtu již od začátku devadesátých let. První formální sčítání bezdomovců však proběhlo až v roce 2006 a pak se opakovalo vždy po 4 letech.

V období posledních cca 9-ti let se ve statistikách objevila tato čísla: 2010 – 1354 osob, 2014 – 1950 (z toho bylo 303 dětí), 2018 – 1657 osob. Metodika každého sčítání se malinko lišila, proto nejsou čísla zcela srovnatelná.

Souhrnné informace od organizací z neziskového sektoru však opakovaně mluví o zhruba dvojnásobném nárůstu počtu bezdomovců v Brně.

Co je ale určitě pro oba zdroje společné je fakt, že se v mezičase sledovaných období poměrně významně zvýšil počet starších bezdomovců a s jejich zvyšujícím se věkem a dobou strávenou na ulici jsou spojeny další negativní faktory: roste počet zdravotních problémů, kterým čelí (včetně růstu úmrtnosti) a zvy-

šuje se počet překážek, které stojí v cestě k jejich úspěšnému návratu do běžného života.

Co brání klientům Armády spásy využívat běžnou síť zdravotních služeb?

Není to problém pouze našich klientů, je to problém obecný. Řada těchto lidí dluží na zdravotním pojištění, často jsou bez průkazu pojištěnce. Jsou to tedy prvotně tyto důvody administrativního charakteru. U těch, kteří nemají k dispozici dostatečné hygienické zázemí, je pak dalším důvodem často jejich stav, kdy představují pro zdravotnické zařízení hrozbu v podobě kontaminace prostředí, kde se zdravotnická pomoc poskytuje. Nejsou to však jediné důvody, je jich ještě poměrně hodně.

Jaké má Armáda spásy zkušenosti v oblasti zdravotní péče o lidi bez domova?

Armáda spásy již provozuje jednu takovou ordinaci v Ostravě. Ze zkušeností, které jsme tam udělali tedy víme, co právě pro Brno potřebujeme a na tyto potřeby budeme cílit.

Součástí brněnského Centra sociálních služeb na Mlýnské ulici je mnoho let malá ošetrovna, kde zdravotní péči zajišťuje dobrovolná zdravotní sestra. Můžete nám říct, kolik klientů ročně ji navštíví?

Ano, již patnáct let provozujeme ošetrovnu s pomocí dobrovolné zdravotnice v prostorách Centra sociálních služeb Josefa Korbela v Brně. Je určena klientům čtyř zde poskytovaných sociálních služeb pro osoby bez přístřeší: nízkoprahového denního centra, noclehárny a azylového domu pro jednotlivce a klientům terénního programu, kteří se zdržují na různých místech města Brna.

Ošetrovna je v provozu dvakrát týdně. Ordinační doba není v týdnu pravidelná, v dopoledních hodinách je otevřena např. od 8:00 do 10:00, večer např. mezi 18:15 až 19:30. Den a čas pro možnost pacientovy návštěvy zdravotnice oznamuje letáčkem na dveřích nízkoprahového denního centra provozovaného Armádou spásy ve stejném objektu jako ošetrovna. Za jednu svou návštěvu zdravotnice průměrně ošetří asi 12 osob. Ročně se jedná o více než 200 fyzických osob.

Angažuje se Armáda spásy v oblasti zdravotní prevence a osvěty?

Osvěta je součástí každé poskytované sociální služby Armády spásy. Současně jsme aktivní v oblasti zdravotní prevence, především u nízkoprahových sociálních služeb. Přesto nejsme schopni a neumíme zcela vyřešit řadu zdravotních problémů a komplikací, se kterými uživatelé do služby vstupují. V současnosti jsou vynakládány poměrně velké finanční prostředky

na řešení akutních problémů a chronických zdravotních stavů. Jejich samotné řešení bývá zpravidla velmi drahé a časově náročné. V některých případech jsou zdravotní komplikace provázány závažnými trvalými následky, jejichž kompenzace v dalším životě přináší další komplikace.

Proto je pro všechny zúčastněné lepší usilovat o to, aby k těmto krajním a kritickým stavům vůbec nedocházelo.

Počítá se s podporou zdravotní péče pro bezdomovce v komunitním plánu města?

Myšlenka vzniku ordinace schopné postarat se o lidi z ulice nebo o lidi jinak omezené v přístupu ke zdravotní péči z důvodu chudoby podporu v komunitním plánu města má. Protože stále ještě takové zařízení není v provozu, chybí rozpočet a alokované zdroje. Možná je dobré zmínit, že určitou formu podpory chystá i ministerstvo zdravotnictví v podobě připravované výzvy. Z toho důvodu také magistrát vyčkává s vyčleněním finančních prostředků, protože chce pouze dokrýt potřebné finance, které budou chybět.

Armáda spásy není jediná organizace, která chce brněnským bezdomovcům nabízet odbornou zdravotní péči. Máte v úmyslu nějakým způsobem koordinovat svoje působení v této oblasti?

O svém záměru zřídit ordinaci pro chudé vedeme pravidelnou diskuzi v rámci jednání jak na úrovni komunitního plánování s dalšími poskytovateli, kteří jsou do této oblasti a diskuse zapojeni, tak také na úrovni vedení odboru sociálních věcí magistrátu města Brna. Naše záměry jsme tlumočili i vedení Charity ČR. V tuto chvíli chce každý ze subjektů uvedenou potřebu řešit po vlastní linii, ale v jistém smyslu k nějakému sjednocení může přispět i fakt uvedené projektové výzvy ministerstva zdravotnictví, která počítá jen s jedním partnerem.

Co se pro lidi bez domova změní, až bude brněnská ordinace Armády spásy v provozu?

Budou mít lepší výchozí možnost něco pro své zdraví udělat. Znamená to pro ně snížení prahu dostupnosti zdravotních služeb a bezesporu se to projeví u řady z nich větším zájmem využít tuto specializovanou nabídku odborné zdravotní péče. Myslíme, že je nejvyšší čas, protože řada z nich zestárla a sami již nejsou schopni řadu zdravotních problémů a komplikací zvládat. V současnosti jsou jejich možnosti, kam se mohou obrátit, fakticky velmi omezené.

David Jersák, oblastní ředitel

Noví vojáci Armády spásy v Galantě!

Paní Irenko, ve sboru máte na starost přípravu nedělního oběda. To je trochu nezvyklý úkol. Co varíte nejraději? Pro kolik lidí? Pomáhá vám někdo?

V zhromaždení varím to, čo mi povedia. Viem navariť veľa druhov jedál a to čo neviem, mi poradia sestry v zbore. Varím veľmi rada, takže som „na svojom mieste“. V nedeľu navštevuje zhromaždenie 30 až 45 ľudí, ako kedy. Som veľmi rada, že moje jedlo ľuďom naozaj chutí. Varíme vždy v nedeľu ráno, začíname o 7:00 hodine a obed začíname podávať okolo 12:00 hodine. Pri očistení zemiakov, krájaní mäsa, klepaní rezňov a podobne mi pomáha vždy ráno pastorka Adrika. Pri výdaji obedov mi pomáha moja dcéra Ildikó.

Paní Olgo, pokud je možné o tom mluvit, jak se žije člověku, který se v životě nenaučil číst a psát? Určitě vám to muselo velmi komplikovat život, ale možná jste zažila i něco humorného. Můžete nám k tomu něco říct?

Napriek tomu, že neviem čítať a písať, nemám v živote problémy, ktoré by mi komplikovali život. Dôvodom je to, že sa veľa pýtam. Všetko, čo potrebujem vedieť alebo urobiť, mi pomôžu ľudia v mojom okolí. Ako malé dieťa som chodila do školy, avšak nedokázala som sa naučiť čítať ani písať. Jednoducho mi to nešlo. Školu som navštevovala do piatej triedy a potom som už v učení nepokračovala. Začala som však navštevovať cirkevné zhromaždenie a tam som sa zblížila s ľuďmi. To je to dôležité v mojom živote, byť medzi ľuďmi.

Paní Anno, staráte se o vážně nemocnou dceru. Jak vám pomáhá vaše víra?

Starat sa postihnuté dieťa je starosť, to je pravda. Avšak Boh mi v tom všetkom pomáha. Zažívame veľa ťažkých situácií, avšak Boh sa vždy oslávil a verím, že sa aj vždy oslávi. Verím, že opatrovanie mojej dcéry je takou prípravou na službu, ktorú mi Boh do života vložil. Je to starostlivosť o ľudí bez domova a o všet-

kých, ktorí to potrebujú. Moje srdce je spokojné vtedy, keď pomáham druhým. Preto som vojakom Armády Spásy, pretože pomáhať je mojim poslaním.

Pane Luboš, pracujete ve firmě DHL a současně sloužíte v romských osadách na východě Slovenska. Jak se dají spojovat tak odlišné světy?

DHL je pre mňa iba zamestnanie, pracujem, aby som mohol žiť. Platiť nájomné a podobne. Naopak služba v rómskych osadách je pre mňa životným poslaním. Krátko po tom, ako som uveril v Pána Ježiša Krista, som prišiel do zboru, v ktorom som doteraz. Dnes je to zbor Armády Spásy, ale poslanie sa nezmenilo. Služba zboru je stále orientovaná na sociálne slabé rodiny, ľudí bez domova a podobne. Verím, že to je moje poslanie, slúžiť ľuďom v núdzi a preto som sa stal vojakom Armády spásy.

Dětský víkend v Přerově

Ve dnech 5.–7. 4. 2019 proběhl Víkend pro děti v prostorách přerovského sboru. Akce se zúčastnilo 23 dětí a 7 vedoucích. Hlavním tématem byl biblický příběh o Danielovi ve lví jámě. Pro děti byly připraveny výtvarné a divadelní aktivity. Během soboty jsme navštívili přírodní jezírko Lagunu, kde si děti mohly vyzkoušet discgolf.

V neděli byly děti součástí shromáždění Armády spásy, pro které si připravily chvály a scénku o Danielovi ve lví jámě. Během shromáždění 7 dětí reagovalo na výzvu a odevzdali svůj život Ježíši Kristu a přijali ho jako svého Spasitele. Děkujeme Janě Kováčikové za organizaci celé této akce a sestram z přerovského sboru, které nám během víkendu vařily.

Petr Kováčik, Kpt.
důstojník sboru Armády spásy Přerov

Rozhovor s bývalými národními veliteli

Požádal jsem bývalé velitele Armády spásy v České republice, aby nám odpověděli na pár otázek. Protože jejich zkušenosti a pohled odjinud a s nadhledem nás může inspirovat, poučit i povzbudit. Začneme u Theo Wolterinka, kterého jsem potkával na začátku století, takže už je to opravdu pěkných pár let zpátky. Proto mě příjemně překvapilo, jak svěží byla jeho reakce, když dostal můj e-mail. Dokonce si vzpomněl na náš osm let starý jogging v Basileji na programu Catherine. Svoji fotku sice poslal doslova před pár dny, ale vyplatilo se čekat, protože teď je ozdobou jarního vydání armádního newsletteru.

Kdy jste sloužil v České republice?

Je to 15 let, kdy jsme s Tinekem opustili Českou republiku a vrátili se domů do Nizozemska. Od té doby se hodně stalo. V letech 2000–2003 jsme sloužili v České republice. Byli jsme zrovna na Kongresu tisíciletí v Atlantě, když jsme se poprvé setkali s českými salutisty. Brzy poté jsme se přestěhovali do Prahy a začali jsme svoji službu jako národní velitelé.

Na co nejraději vzpomínáte?

Máme tolik vzpomínek! Byla to pro nás docela velká změna v porovnání s tím, na co jsme byli zvyklí. Sloužili jsme Pánu v Nizozemsku jako důstojníci Armády spásy po dobu 26 let a toužili jsme nabídnout naše zkušenosti jinde. Pán nás povolal, abychom sloužili v zahraničí, ale netušili jsme, kde to bude. K našemu velkému překvapení nám bylo řečeno, že je to Česká republika. Krátce před tím, v roce 1999, jsme strávili letní dovolenou v Čechách.

To, co si dosud stále dobře pamatujeme, byla jednoduchá a vytrvalá důvěra lidí v Armádě spásy. To skutečně obohatilo náš duchovní život a za to jsme stále velmi vděční.

Záplavy roku 2002 byly pro nás velmi zvláštním zážitkem. Byli jsme ohromeni obětavostí, tvrdou prací a iniciativou našich ředitelů, důstojníků a zaměstnanců po celé zemi. Byli jsme na vás velmi hrdí!

Čeho si nejvíc ceníte?

To je těžké říct. Bůh přece jedná skrze nás. Velkým požeh-

náním bylo, když se Samaritán v Opavě rozhodl vstoupit do Armády spásy. Do té doby nebyla v Opavě Armáda spásy přítomna. Za zmínku stojí novostavba pro matky a děti v Ostravě, mládežnické centrum Jonáš v Brně, budova v Přerově a nová kuchyň v Šumperku. Odpusťte nám, když zapomeneme na další úspěchy. Místní iniciativy často vedly k novým projektům a dalšímu vývoji.

Co byste udělali jinak, kdybyste měli příležitost?

Přáli jsme si umět lépe česky. Chtěli bychom lépe pochopit českou kulturu, a to dříve, než jsme dorazili do České republiky. Pravděpodobně bychom se více soustředili na duchovní práci. Ale je to těžké, necháváme to v Božích rukách.

Jak vypadá váš současný život?

Tineke a já jsme odešli do důchodu v letech 2010 a 2012. Poté jsme ale sloužili dalších 5 let. Tineke v centru Goodwill v Amsterdamu a Theo v centrále našich sociálních služeb v Nizozemsku. Až donedávna byla Tineke sekretářkou ligy pro důstojníky v důchodu a já jsem byl zapojen do školení kadetů. Také poskytují uprchlíkům v našem sboru týdenní jazykové kurzy.

Děkuji Bohu za všechny příležitosti! Bůh žehnej Armádě spásy!

Theo Wolterink, Lieut-Colonel

Metallica v Praze

Do Prahy přijede v srpnu tohoto roku světoznámá kapela Metallica se svým WorldWired Tour. Frontmanem kapely je James Hetfield, který vyrůstal v křesťanské rodině a znovu hledá ve svém životě smysl. James je současně představitelem nadace skupiny, která je velmi stědrá i k Armádě spásy. Během mého pobytu v Denveru nadace All Within My Hands Foundation podporovala práci Armády spásy v městečku Vail ve státě Colorado, které je zároveň domovem zpěváka kapely Jamese Hetfielda.

Přemysl Kramerius, Major

Slovo, které uzdravuje

Moje manželka mi nechávala na nočním stolku Dobrou setbu, biblické čtení na každý den. Přestože jsem byl často opilý, četl jsem jej a Boží slovo na mne působilo. Zajímavé je, že dříve jsem četl i Bibli, ale nic mi to neříkalo. Boží slovo ke mně začalo mluvit až pod vlivem přímluvných modliteb.

Tři týdny, než jsem dal svůj život Ježíši, jsem měl duchovní sen. Zdálo se mi, že hraji před velkým publikem a klávesy přestaly hrát. Taková hrůza pro hudebníka! V tom snu jsem se modlil: „Pane Ježíši, Ty můžeš všechno, oprav klávesy a já jsem Tvůj.“ Náhle klávesy začaly hrát. Ráno jsem se vzbudil nezvykle radostný. Za pár dní k nám přišel Igor Mamojka, pastor sboru. Modlil se za mne a vedl mě, abych se v modlitbě odevzdal Bohu. Největší zážitek po modlitbě za spasení byl, jak ze mne všechno spadlo. Nikdy jsem nevěděl, co je pokoj. Strach a úzkost, moji neustálí průvodci, to úplně zmizelo. Pán Ježíš se mne dotkl, uzdravil moji duši i tělo a zbavil mě všech závislostí. Dří-

ve jsem kouřil jednu cigaretu za druhou, ale teď již skoro tři roky nekouřím vůbec. Alkohol a drogy odešly hned a během pár týdnů také antidepressiva. Bůh mě plně vysvobodil. Do svých 45 let jsem nikdy nehrál střízlivý, teď zpívám a hraji a jsem šťastný. Inspirací k novým písním je pro mne odpouštějící láska mého Spasitele, který se stal smyslem mého života.

U Romů jsou silná rodinná pouta. Když jsem uvěřil, nastala úžasná řetězová reakce. Uvěřili také tři moji bratři. Pak nás Bůh vyslyšel, když jsme se modlili za moji maminku a sestru. Brzy uvěřila maminka a také sourozenci mé manželky. Do naší rodiny přišla velká Boží milost. Jsem velice vděčný, co pro mě a moji rodinu Bůh vykonal a koná.

Pavel Dirda, stoupenec sboru Armády spásy v Brně

O důležitosti tělesného zdraví

SAMUEL LOGAN BRENGLE byl známý americký kazatel Armády spásy zabývající se otázkou svatosti života. Žil v letech 1860–1936.

Člověk zaměřený na získávání lidských duší se musí patřičně starat o své tělo, aniž by se přitom ustavičně rozmazloval, hýčkal nebo litoval. Je to jeho svatá povinnost. Tělo je nástroj, pomocí kterého v tomto světě mysl a duše pracují. Dobré tělo je pro zachránce duší stejně nezbytné, jako dobrý nástroj pro hudebníka nebo spolehlivá loď pro zdatného veslaře. Neměl by jím opovrhovat ani je zanedbávat, stejně jako to nedělá lovec se svou puškou nebo dřevorubec se sekerou. „Což nevíte,“ říká Pavel, „že vaše tělo je chrámem Ducha svatého?“ (1 K 6,19) a „Kdo ničí chrám Boží, toho zničí Bůh“ (1 K 3,17). Jako se nejlepší hudebník spoléhá na svůj nástroj, aby mohl hrát sytou a líbeznou hudbu, tak lidi v každém společenském postavení do značné míry omezuje a určuje to, v jakém stavu je jejich tělo, jehož prostřednictvím se projevují jejich duševní a duchovní síly.

Většina lidí – i když existují některé pozoruhodné výjimky – kteří ve světě něco dokázali, měli skvělý základ v tělesné síle a energii. Když Mojžíš ve svých sto dvaceti letech zemřel na hoře Nebo, „zrak mu nepohasl a svěžest ho neopustila“, a to i přesto, že po čtyřicet let plnil obrovský úkol. Organizoval a soudil velký národ otroků, kteří byli právě vysvobozeni z čtyřsetletého otroctví a putovali bez cíle jako ovce pustinou mezi mohutnými horami. Také pro ně vydával zákony a vládl jim.

Wesley byl malého vzrůstu a vážil jen asi pětapadesát kilo, ale těšil se výbornému zdraví. Zdá se, že tomu nebylo ani tak proto, že by byl od přírody silný – ačkoli byl nepochybně vitální – ale byl to spíše důsledek pravidelných návyků a zdravého způsobu života, který si osvojil. Byl z devatenácti dětí, otec byl chudý duchovní. Několik let neměl k jídlu nic jiného než chléb, což by mohlo vysvětlovat jeho malou postavu, ale jak sám řekl, dalo to pravděpodobně základ jeho dobrému zdraví, kterému se pak těšil. Určitě však muselo jít o celozrnný chléb, ne o bílé škrobovitě výrobky dnešních pekařů. V pozdějších letech jedl vždycky střídavě, pokaždé jen několik kousků z kteréhokoli jídla. Trávil hodně času venku. Ve třiasedmdesáti letech si zapsal do deníku tuto pozoruhodnou poznámku: „Je mi třiasedmdesát a jsem daleko schopnější kázat, než když mi bylo třiadvacet. Jakých přirozených prostředků Bůh použil, aby dosáhl tak úžasného účinku?“ A pokračuje: „1. Neustálý pohyb a změna vzduchu při cestování, které zahrnuje asi čtyři tisíce mil za rok.“ Je dobré mít na paměti, že cestoval na koni nebo za zímních bouří a v letním žáru v bryčce. „2. Pravidelné vstávání ve čtyři hodiny. 3. Schopnost okamžitě usnout, kdykoli to potřebuji. 4. Nikdy v životě jsem nezameškal noční spánek. 5. Dvojitá těžká horečnatá onemocnění a dvojitá velká vyčerpání. Je pravda, že to byla drsná léčba, ale prokázala mi obdivuhodnou službu. Moje tělo bylo potom zase jako tělo malého dítěte. A nakonec mohu dodat: vyrovnaná povaha. Cítím, prožívám zármutek, ale z Boží milosti se ničím netrápím.“

Podobný zápis je v jeho deníku z roku 1782. Píše: „Vstoupil jsem do osmdesátého roku svého života, ale – pozhánán buď Bůh – není to čas 'námahy a zármutku'. Netrpím většími bolestmi nebo tělesnou slabostí než v pětadvaceti.“ A kromě zmíněných důvodů dodává: „Přesto to přičítám zaprvé Boží moci, která mě vybavuje pro to, k čemu mě on povolal, a za druhé tomu, že stále kážu, zvláště v ranních hodinách.“ Ranní kázání se konala v létě v pět a v zimě v šest hodin.

Mladí lidé obvykle plynou zdravím i silami. Přirozenost jim dovoluje z těchto pokladů štědře vybírat, ale vede si také přesné účty a v patřičný čas si vyžádá jistinu i s úrokem. Je poměrně pozoruhodné, že lidé, kteří mají v mládí chatrné zdraví, se často naučí o sebe pečovat, dodržují pravidla týkající se zdraví a nepřetěžují se, takže nakonec žijí déle a vykonají toho víc než ti, kteří začínali s větším kapitálem. Lidé, kteří touží po dobrém zdraví, dlouhém životě a radostném stáří, by měli žít prostě a s určitou pravidelností. Měli by se snažit dostatečně spát, ale zároveň to se spánkem nepřehánět. Wesley vystačil s šest hodinami spánku v noci, ale měl to štěstí, že se mu dařilo zdržimnout si během dne, dokonce spal i v sedle. Napoleon se často spokojil s třemi hodinami spánku, ale generál Grant říkal, že během nejtěžších válečných tažení potřebuje devět hodin. Slyšel jsem, jak se náš zakladatel zmiňoval, že potřebuje alespoň osm hodin. Říká se, že ženy obvykle potřebují o hodinu víc spánku než muži. Nelze ale utvořit žádné pravidlo, které by se hodilo na každého. Svědomitý křesťan musí sám zjistit, co potřebuje, stanovit si vlastní pravidlo a úzkostlivě je dodržovat, jako kdyby poslouchal Pána. Hrozí nebezpečí, že budeme ležet v posteli příliš dlouho nebo příliš krátce. Vévoda z Wellingtonu prohlásil: „Když člověk zjistí, že se má chuť obrátit na druhý bok, je načase, aby vstal.“ Při ležení v posteli se celé tělo uvolní a jestliže se tomu nadměrně oddáváme, směřuje to k celkovému oslabení organismu. Spát bychom měli v místnosti, která je v létě i v zimě dobře větraná. Zdůrazňují to všichni dobří lékaři i hygienici, stejně jako to, že bychom neměli spát v ničem, co jsme nosili během dne. Benjamin Franklin prohlásil, že udělal veliký objev. Zjistil, že slunce vychází ráno. Napadlo ho, že by svět hodně

ušetřil, kdyby bylo možné o této skutečnosti lidi přesvědčit. Pak by si nedělali pomoci umělého osvětlení z noci den, ale chodili by časné spát a vstávali s východem slunce. Nepochybně by se tím ušetřilo hodně peněz i nervové energie. Ale přišly neblahé časy a je nepravděpodobné, že bychom se ještě někdy vrátili ke zvykům našich předků a chodili spát se slepicemi. Pro zdraví je také nezbytný pohyb. Důstojník Armády spásy, který vykoná předepsaný počet návštěv, prodává War Cry a koná venkovní shromáždění, toho hodně nachodí a když při tom zhluboka dýchá a drží se zpřímá, nebude už příliš dalšího cvičení potřebovat. Protože však lidské tělo není, podobně jako řetěz, silnější než jeho nejslabší článek, bývá trocha běžného systematického cvičení užitečná. Každou součást těla tak zachováme zdravou a svěží. Člověk, který nikdy neodpočívá, může být sebezbožnější, ale začne být pravděpodobně mrzutý, podrážděný a netrpělivý a bude u svých milých přátel vzbuzovat obavy a rozpaky. Může také začít upadat do melancholie a zasmušlosti, trpět sklíčeností a začít pochybovat o svém povolání. Existuje legenda o tom, že když bylo apoštolu Janovi téměř sto let, navštívil ho člověk, který toužil spatřit milovaného učedníka Páně. Muž zastihl starého apoštola při hře s dětmi, a staříčkého svatého pokáral, že se nehodí, aby se Pánův apoštol v jeho věku oddával dětským hrám. Stařec mu odpověděl zhruba těmito slovy: „Luk, který se nikdy nepovolí, ztratí svou sílu, ale povol tětívku a sílu si uchová. Tak i já při nevinných hrách s těmi maličkými uvolňuji napětí své duše.“ Emoce, reakce na podněty, každé hnutí myslí i duše a veškeré nervové vypětí si na člověku, který se nasazuje pro duše druhých, také vybírají svou daň. Aby si člověk mohl udržet duševní i tělesnou výkonnost, musí pravidelně uvolňovat velké tělesné i duševní napětí, k němuž při největším pracovním nasazení dochází. Jinými slovy: musí si odpočinout. Zjistil jsem, že když se hodně unavím a nejsem schopný jakékoli činnosti, cítím naléhavou potřebu něco dělat. A právě tehdy musím zabrzdit a odpočívat, někdy i silou vůle. Jeden můj přítel, kterému se neobyčejně daří získávat duše lidí, má velmi rozumnou manželku. Když žena zjistí, že je nervózní a zmožený, trvá na tom, aby si šel na celý den lehnout a odpočíval v posteli. Příští den se ukáže, že si nervy odpočinuly a můj přítel je připravený zvládnout libovolné množství namáhavé práce. Pavel řekl: „Ať tedy jíte či pijete či cokoli jiného děláte, všechno činite k slávě Boží“ (1 K 10,31). Může se zdát, že jídlo a pití nemá se zachraňováním duší nic společného, ale přesto to tak je. Říká se, že tři čtvrtiny nemoci, které lidi postihují, mají původ v nevhodném stravování a pití. „Čím méně sladkostí, tím sladší nálada.“ Před několika lety jsem s jedním přítelem navštívil Neala Dowa, který je někdy nazýván „otcem prohibice“. Bylo mu tehdy už přes devadesát let a těšil se dobrému zdraví. Můj přítel se ho zeptal, v čem spočívá tajemství jeho dlouhého života a výtečného zdraví. Stařec odpověděl: „Za prvé jsem za mlada nežil bouřlivě, nikdy jsem nekouřil, nepil whisky ani neuzíval žádné povzbuzující prostředky. Za druhé jsem vždycky chodil brzy spát, dobře jsem spal a časné vstával. Za třetí jsem se vždycky aktivně zajímal o veřejnou morálku a o blaho bližních. Za čtvrté nikdy nejím nic, o čem z zkušenosti vím, že mi nedělá dobře. Miluji pečené fazole, ale nedělají mi dobře, a tak je nejím.“ Pečené fazole možná každému neškodí, ale zachránce duší, který klade Boží zájmy i zájmy druhých před vlastní potěšení, by měl prokazovat zdravý úsudek Neala Dowa a nejíst nic, co mu škodí, ať to má rád sebevíc. Daniel Waldo prohlásil: „Už jsem starý člověk, zažil jsem téměř celé století. Chcete vědět, jak zvolna a radostně stárnout? Řeknu vám to. Jezte vždycky pomalu, dobře žyjte, do práce jděte s úsměvem a v každé situaci si zachovejte dobrou náladu a rozvahu.“

Pro toho, kdo si chce uchovat pevné zdraví, uvádím několik stručných pravidel: Nedělejte si starosti. Pavel říká: „Netrapte se žádnou starostí, ale v každé modlitbě a prosbě děkujte a předkládejte své žádosti Bohu. A pokoj Boží, převyšující každé pomyšlení, bude střežit vaše srdce i mysl v Kristu Ježíši.“ (Fp 4,6–7). Nikdy si nezoufejte. Ztráta naděje je smrtelná nemoc. Naděje patří mezi ovoce Ducha. Pracujte jako muž, ale neudějte se k smrti. Ve dne i v noci si dopřávejte čerstvý vzduch. Nepřejídejte se. Nehladovte. „Ať je vaše střídmost známa všem lidem“ (Fp 4,5). Nezapomínejte, že „čistota jde ruku v ruce se zbožností“. A nakonec: máte-li chatrné zdraví a podlomenou tělesnou soustavu, nezoufejte. Baxter, jeden z nejmocnějších Božích mužů, kteří kdy žili, svatý Pavel a William Booth své doby, churavěl celý život a téměř nesnesitelně trpěl. Chválil však za to Boha a prohlašoval, že ho to udržuje při životě pro věčnost, odvádí ho to od světa a neustále ho to vede k tomu, aby „kázal jako umírající umírajícím“. David Brainerd, jehož apoštolská práce, sebezapření a vůně jeho svatého života naplňovaly a inspirovaly církev téměř po dvě století, zemřel na tuberkulózu, ještě než mu bylo třicet let. Ale jen málo zdravých a silných mužů používal Bůh tak, jako Brainerda v jeho slabosti. Já sám jsem hodně trpěl podlomeným zdravím, nervovým vyčerpáním a bezesnými nocemi, a v jednu chvíli jsem se obával,

že moje práce je u konce. Díky modlitbám a péči jsem se ale natolik zotavil a nabyl sil, že mohu pracovat šest dní v týdnu naplno a spím jako dudek. Jsem plný Pánovy radosti, naprosto blažený, a jsem opravdu rád, že jsem naživu.

Samuel Logan Brengle

Foto: Jiří a Zuzana Zámečnickovi s Markétou Mamojkovou při kotlíkové sbírce v Brně

Jiří Zámečnick DÍKŮVZDÁNÍ

*Děkuji za život nový,
který jsi mi, Bože, dal.
Budu zpívat žalmy Davidovi,
děkovat za krev Ježíšovu,
co na kříži, za mě, proléval.*

*Chci chválit Tvé svaté jméno
a sklonit se před tvou tvář.
Vždyť Ty víš jaký jsem já býval
a jakého mě teď už máš.*

*Otvírám ti svoje srdce.
Jako bránu dokořán.
Zaspívám si chvalo zpěvy,
celý se Ti odevzdám.*

*Bud' Ty navždy mojim Pánem
a já Tvůj věrný služebník,
věřím, že se jednou sejdem,
v Tvém NEBESKÉM KRÁLOVSTVÍ.*

Tiráž

Časopis Armády spásy
Zakladatel: William Booth
Generál: Brian Peddle
Národní velitel: Pplk. Frank Gjeruldsen
Mezinárodní ústředí Armády spásy: Londýn
Ústředí Armády spásy České republiky:
Petržilkova 2565/23, 158 00 Praha 5. www.armadaspasy.cz
e-mail: pavel_kosorin@czech.salvationarmy.org
tel.: (+420) 774 526 777
Šéfredaktor: Pavel Kosorin
Redakce: Přemysl Kramerius, Major
národní ředitel pro administrativu a komunikaci pro ČR a SK
Grafika: Mgr. Simona Kosorin
Tisk: Tiskárna A.M.G., s.r.o. Adamov